

Δημοσιεύθηκε στις 12/11/2007

Σήμερα θα τον συναντήσετε στο εργαστήρι του στον Άγιο Στέφανο, όπου ζει με την γυναίκα του κα Αναστασία Γεωργοπούλου και τις τρεις κόρες, την Έφη, την Χαριτίνη και την Ξένια. Ταυτόχρονα, γυρίζει όλη την Ελλάδα οργανώνοντας διάφορες εκθέσεις των έργων του. Ο Σοφοκλής Χρήστου είναι ένας από τους πιο καταξιωμένους ζωγράφους της Ελλάδας στην τεχνική με πενάκι και σινική μελάνη. Δουλεύει με τα «μη χρώματα», όπως χαρακτηριστικά αποκαλούνται το άσπρο και το μαύρο. Τραυματισμένος το 1944 από γερμανική χειροβομβίδα κατά την εκτέλεση αποστολής, ζει από τότε υπό συνθήκες ακρωτηριασμού των δύο χεριών του και πλήρης απώλειας όρασης από το ένα του μάτι. Το βιογραφικό του είναι εξαιρετικά εντυπωσιακό, όπως άλλωστε και τα έργα του. Φέτος ήρθε μία ακόμα διάκριση, αυτή τη φορά από τη Νομαρχία Αθηνών, η οποία τον ανακήρυξε Πρεσβευτή Ελληνισμού 2007.

Τα πρώτα μαθήματα ζωγραφικής τα πήρε από τον Διευθυντή της Σχολής Καλών Τεχνών, Σπύρο Βικάτο, το 1947, τέσσερα μόλις χρόνια μετά τον τραυματισμό του. Μέχρι το 1956 εργάστηκε στη Βασιλική Πρόνοια, ενώ παράλληλα συνέχισε τα μαθήματα ζωγραφικής με κορυφαίους δασκάλους, όπως ο Κωνσταντίνος Παρθένης, ο Ουμβέρτος Αργυρός, ο Γιάννης Μόραλης και ο Σπύρος Παπαλουκάς.

Εν τω μεταξύ, πραγματοποιούσε σειρές εκθέσεων ανά τον κόσμο, και γνώρισε την αναγνώριση από τις Ελληνικές Παροικίες της Διασποράς.

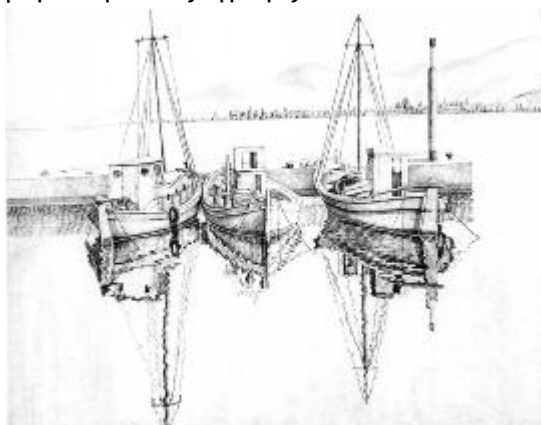
«Το 1958 προσλήφθηκα στον Δήμο Αθηναίων, με απόσπαση στην Πινακοθήκη, όπου εργαζόμουν με προϊστάμενο τον Σπύρο Παπαλουκά. Το '74, με τα γεγονότα της Χούντας, με έδιωξαν από την Εθνική Πινακοθήκη, ενώ στις αρχές του '80, το σκηνικό επαναλαμβάνεται, όταν απορρίφθηκε η αίτησή μου για πρόσληψη στην Εθνική Πινακοθήκη, με το επιχείρημα της «ανικανότητάς μου προς εργασία». Μάλιστα το αίτημά μου απορρίφθηκε και με δικαστική απόφαση του Άρειου Πάγου, για τον ίδιο ακριβώς λόγο!»

Η τελευταία του έκθεση στην Αθήνα πραγματοποιήθηκε το 2004, στον χώρο του Βυζαντινού Μουσείου. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, μεγάλη επιθυμία του παραμένει η έκθεση των έργων του στην Εθνική Πινακοθήκη. «Έχω στη συλλογή μου αρκετά κομμάτια από την Παλιά Αθήνα και την Πλάκα, που τώρα πια θεωρούνται μουσειακά, και τα οποία θα ήθελα πολύ να εκθέσω στην Εθνική

Πινακοθήκη. Αυτά τα σπίτια και οι γειτονιές που έχω ζωγραφίσει, δεν υπάρχουν πλέον, έχουν ισοπεδωθεί. Θεωρώ πως οι πίνακες αυτοί δεν ανήκουν ούτε σ' εμένα, ούτε στην οικογένειά μου, και για τον λόγο αυτό επιθυμώ να τους δωρίσω στην πολιτεία.»

Στις εκθέσεις του συνηθίζει να καλεί ομάδες σχολείων και να συζητά μαζί με τα παιδιά. «Είναι κάτι που εφαρμόζω πιστά από το '63 κιόλας, όταν πραγματοποίησα μια σειρά εκθέσεων στην Αμερική, μετά από πρόσκληση του John F. Kennedy. Στόχος μου είναι να μύηση των μικρών παιδιών στην προσωπική μου αλήθεια, που βασίζεται στην αποδοχή πως δεν υπάρχει «δεν μπορώ», παρά μόνο «δεν θέλω»! Την έννοια «δεν μπορώ» θέλω να τη διαγράψω από το λεξιλόγιο των παιδιών!» Στη συναναστροφή του με τα παιδιά ο κ. Χρήστου φροντίζει να τα ενημερώνει για τα υλικά που χρησιμοποιεί στα έργα του, τις τεχνικές που χρησιμοποιεί, και κυρίως, για τον τρόπο με τον οποίο ο ίδιος ζωγραφίζει. Προσπαθεί να εξοικειώσει τα παιδιά με τη θέα της αναπηρίας του και να καλύψει όλες τις απορίες τους σχετικά με το πώς μπορεί κάποιος να ζωγραφίζει χωρίς χέρια! «Τους δείχνω στην πράξη πώς πιάνω το πενάκι, πώς το κρατώ δηλαδή με τα χέρια μου, κάνω σχέδια μπροστά τους, και σιγά-σιγά εξοικειώνονται με την εικόνα και την ιδέα. Τους λέω πως αντί για 10 μικρά δάχτυλα, εγώ απλώς χρησιμοποιώ 2 μεγάλα για να ζωγραφίζω!»

Για μεγάλο διάστημα παρέδιδε αφιλοκερδώς μαθήματα ζωγραφικής σε παιδιά και ενήλικες με αναπηρία, στον Σύλλογο Παραπληγικών και Κινητικά Αναπήρων, καθώς και στον Δήμο Αγίου Στεφάνου, όπου ζει ο ίδιος. «Ήθελα πολύ να μετακυλήσω τις γνώσεις μου και την τεχνική μου σε νεότερους καλλιτέχνες, ν' αφήσω μια παρακαταθήκη, αλλά

δυστυχώς δεν τα κατάφερα...Ήταν υπερβολικά τα προβλήματα οργάνωσης και μειωμένη η συνέπεια των περισσότερων μαθητών, παρά το ήταν υπήρχαν άτομα με ταλέντο. Δυστυχώς η δουλειά που κάνω χρειάζεται πάρα πολύ επιμονή και υπομονή. Ένα έργο δεν μπορεί να βγει μέσα σε μια μέρα ή σε μια εβδομάδα...»

Η τεχνική και τα έργα

Στα πρώιμα έργα του, στα χρόνια της Σχολής, ο κ. Χρήστου είχε δημιουργήσει πίνακες με χρώμα, αλλά και με κάρβουνο. Ωστόσο, καθώς περνούσαν τα χρόνια, προσανατολιζόταν όλο και περισσότερο στη ζωγραφική με την πένα. Στα πρώτα έργα του, εντάσσονται θέματα με απόψεις αρχαίων μνημείων (όπως ο Παρθενώνας και ο Ναός της Ήρας στην Ολυμπία), τοπίων της παλιάς Αθήνας, και εικόνων από τη νησιώτικη Ελλάδα. Ιδιαίτερες ενότητες αποτελούν τα θαλασσινά θέματα (ψαρόβαρκες, καϊκια, ιστιοφόρα, παραθαλάσσιες περιοχές, λιμάνια, φάροι και ανεμόμυλοι) και οι τόποι λατρείας (μοναστήρια και εκκλησίες). Μέσα από τις δημιουργίες του, ο κ.

Χρήστου, καταφέρνει να δίνει την αίσθηση βάθους στα επίπεδα επιφάνειας, και να προσφέρει προοπτική στα σχήματά του, με παράλληλη χρήση δυναμικών διαγώνιων αξόνων.

Κοινωνική δράση

Παράλληλα με τις εκθέσεις του και την καλλιτεχνική του δράση, ο κ. Χρήστου δραστηριοποιείται και σε κοινωνικό επίπεδο, μέσα από διάφορες πρωτοβουλίες που αφορούν στην αποκατάσταση ανθρώπων με αναπηρίες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ειδικό σχολείο «Μέλισσα», που απευθύνεται σε παιδιά με αναπηρίες στην Κέρκυρα, καθώς και μια στέγη φιλοξενίας για 115 παιδιά με νοητική στέρωση στο Κρουονέρι Αττικής, η οποία όμως δεν έχει αξιοποιηθεί μέχρι σήμερα:

«Τα παιδιά αυτά ζούσαν αρχικά στην Ερυθραία, αλλά επειδή τα δωμάτια εκείνα ήταν ιδιοκτησία της αρμένικης εκκλησίας, έδωξαν τα παιδιά από εκεί. Γι' αυτό τον λόγο κινητοποιήθηκα τότε και μπήκα στη διαδικασία δημιουργίας της στέγης αυτής στο Κρουονέρι,

προκειμένου να παραμείνουν τα παιδιά στην περιοχή και να διαμείνουν μέσα σε ένα καινούριο κατάλληλο κτίριο. Δυστυχώς, παρά το γεγονός πως σήμερα το κτίριο αυτό έχει ολοκληρωθεί και είναι πλήρως εξοπλισμένο για να υποδεχθεί τα παιδιά -που αυτή τη στιγμή τα έχουν στείλει στην Κιτέζα, στο «Κέντρο Κοινωνικής Φροντίδας Ατόμων με Νοητική Στέρωση Λαγονησίων»-, δεν έχει φροντίσει κανένας αρμόδιος φορέας να το αξιοποιήσει.»

Σήμερα, ο κ. Χρήστου έχει δημιουργήσει μια μη κερδοσκοπική εταιρεία, που αισιοδοξεί να προσανατολιστεί στην παροχή ειδικών υπηρεσιών και μονάδων αυτόνομης διαβίωσης για μικρές ομάδες ατόμων που απέκτησαν τετραπληγία μετά από τροχαία ατυχήματα. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται ακόμα από τον ίδιο και την οικογένειά του, αλλά όπως ο ίδιος παραδέχεται «είναι μια διαδικασία που απαιτεί χρόνο και αφοσίωση, και δυστυχώς ο συντονισμός και η συγκρότηση ενός τέτοιου εγχειρήματος δεν μπορεί να γίνει από ένα μόνο άτομο. Θέλει μεγάλο και συλλογικό αγώνα».

Η πιο πρόσφατη έκθεση των έργων του κ. Χρήστου πραγματοποιήθηκε στη Νεάπολη της Αιτωλοακαρνανίας, από 1 έως 10 Οκτώβρη. Αναμένονται, ωστόσο, εκθέσεις του και στην Αθήνα τους προσεχείς μήνες.

Είπαν για τον Σοφοκλή Χρήστου:

Χρύσανθος Χρήστου - ιστορικός τέχνης, ακαδημαϊκός (ομιλία - Μάρτιος 1992):

«Γιατί, πέρα από οτιδήποτε άλλο, πρόκειται για μία ζωγραφική πραγματικά όχι της εξωτερικής, αλλά της εσωτερικής αλήθειας. Δεν ενδιαφέρεται ο καλλιτέχνης για την

εξωτερική ακρίβεια, αλλά για την εσωτερική πιστότητα των μορφών που δίνει, γι' αυτό και θα λέγαμε ψυχισμό του τοπίου, γι' αυτό και θα λέγαμε πνευματικότητα του φυσικού χώρου, γι' αυτό και θα λέγαμε το ίδιο υπόβαθρο των μορφών.»

Νίκος Γρηγοράκης - κριτικός τέχνης (στην παρουσίαση της συλλογής έργων από την 50χρονη καλλιτεχνική δράση του Σ. Χρήστου, με τίτλο «Άθλα Ζωής», 2001):

«Στον Σοφοκλή Χρήστου ταιριάζει απόλυτα εκείνη η ανώνυμη τυπική υπογραφή «ένεκα ταπεινότητας» που συνήθιζαν να βάζουν οι βυζαντινοί αγιογράφοι όταν υπέγραφαν τις αγιογραφίες τους: «ΑΝΑΞΙΑ ΧΕΙΡ ΕΠΟΙΗΣΕΝ». Καταλαβαίνετε τον παραλληλισμό..»

Στοιχεία επικοινωνίας με τον κ. Σοφοκλή Χρήστου:

Επίσημη ιστοσελίδα: <http://www.s-christou.gr/>

Email: info@s-christou.gr